

Nr 3.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion om vidsträcktare publicering av Kungl. Maj:ts beslut i statsrådet.

I en inom första kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 30, har herr *Herlitz* föreslagit, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, i vad mån Kungl. Maj:ts i statsrådet fattade beslut kunde bringas till allmän kännedom, och för riksdagen framlägga de förslag, som härav kunna föranledas.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

En publicering av grunderna och motiven för regeringsbeslut ingår i åtskilliga länders offentlighetsrättsliga praxis. I *Danmark* är sålunda sedan 1870 *Ministerialtidende* auktoriserad vid sidan av *Lovtidende for Kongeriget Danmark*, vilken senare är motsvarigheten till Svensk författningssamling. I *Ministerialtidendes* direktiv heter det, att där skall kungöras »de administrative, kongelige eller ministerielle Befalinger af almindeligere Charakter, som udstedes til vedkommende Övrigheder og Myndigheder saa og de Resolutioner og Tilkjendegivelser vedkommende enkelte Tilfaelde, der kunne have almindelig Interesse.» I *Norge* utkommer sedan 1882 vid sidan av *Norsk lovtidend*, vilken delvis även publicerar regeringsbeslut och resolutioner av här antydd art, *Norsk kunngjorelsetidende*, där likaså aktstycken av liknande slag avtryckas. I *Schweiz* finnes sedan 1848 *Bundesblatt der Schweizerischen Eidsgenossenschaft*, vilken bl. a. innehåller utförliga redogörelser för förbundsrådets (regeringens) motiv för sina beslut. I *England* och *Frankrike*, liksom i viss utsträckning även skedde i *Tyskland* före 1933, ske på liknande sätt parallellpubliceringar av här berörd natur. Det undandrar sig utskottets bedömande huruvida ovan nämnda publikationer helt motsvara vad i motionen åsyftas.

I *Sverige* utgavs till 1909 *Samling af Kungl. Bref, resolutioner och utslag angående tillämpningen af Kommunal-förordningarna*. Här publicerades slutet i administrativa besvärsmål, en uppgift, som efter nämnda år övertogs av Regeringsrättens årsbok. Praxis har sedermera utvecklats därhän, att faktskrifterna för vederbörande organisationer ganska noga följa beslut hos Kungl. Maj:t, i den mån dessa äga prejudicerande karaktär eller hänföra sig till de administrativa besvärsmål, som fortfarande handläggas hos Kungl. Maj:t. I mycket är emellertid denna form av delgivning till allmänheten beroende av det intresse för saken, som kan finnas hos fungerande redaktörer

samt hos departementens expeditionsschefer eller motsvarande chefstjänstemän. Det bör även erinras om att flera kårer, t. ex. akademistaten, sakna egna tidskriftsorgan. De centrala verken torde visserligen också i allmänhet följa frågor av denna art men torde icke alltid sörja för en publicering, innebärande en fortlöpande delgivning åt underställda organ eller befattningshavare. Visserligen förekommer också en informell kommunikation mellan departementen och underställda verk och myndigheter, men ett dylikt slag av delgivning, ofta i muntlig form, torde icke i alla avseenden vara den lämpligaste.

Det synes önskvärt att en mera kontinuerlig upplysning om Kungl. Maj:ts beslut på här berörda områden kunde tillhandahållas myndigheter och allmänhet genom en rutinmässig delgivning av materialet till facktidskrifter och jämställda organ eller lämpligt specialorgan. En sedan 1938 utkommen publikation *Förvaltningsrättslig Tidskrift* fyller redan en viss uppgift i här berörda avseende och torde kunna komma i åtanke. Likväl låta sig även andra utvägar tänkas. Ett närmare bedömande härvidlag torde böra ankomma på Kungl. Maj:t.

I likhet med motionären finner utskottet, att det såväl för förvaltningsmyndigheterna, i första hand måhända länsstyrelserna och de kommunala myndigheterna, som för allmänheten kan äga ett betydande värde och intresse att erhålla kännedom om av Konungen i statsrådet fattade beslut, särskilt i administrativa besvärsmål, fullföljda till Kungl. Maj:t.

Utskottet, som instämmer i motionens allmänna syfte, får alltså hemställa,

att första kammaren för sin del ville besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande i vad mån Konungens i statsrådet fattade beslut kunde bringas till allmän kännedom, och för riksdagen framlägga de förslag, som härav kunna föranledas.

Stockholm den 4 mars 1947.

På utskottets vägnar:

WERNER SÖDERKVIST.

Närvarande: herrar Söderkvist, Näsgård, Arrhén, Nilsson, Hjalmar, Olofsson, Widner, Petersson och Persson, Karl.